

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ES NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRÜT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77.
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZAM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXIII. évt. 175. szám

Szombat, 1927. augusztus 6.

Kérdések, amelyekre Bratianuék nem válaszolnak

**Miért van még most is sajtócenzura? — S ha a viszonyok rend-
kívüliek, miért küldik szabadságra a parlamentet? — Éles inter-
pelláció a sajtószabadságról a ház utolsó ülésén — A nacional-
caranisták csak a bíróságokon át érintkeznek a liberálisokkal**

Nyári szünetre küldték a parlamentet

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósító
jától.) A bukaresti parlament rendkívüli ülés
szaka néhány napi működés után befejezte
munkáját. Az ülészak tegnap délután a ré-
genstanácsnak a feliratra adott válaszában fel-
olvasásával ért véget s ezzel az Averescu-kor-
mány tévedéseinek korrigálása — liberális fel-
fogás szerint — jórészt befejeződött. A rend-
kívüli ülészaknak ugyanis nem volt más cél-
ja, mint a liberális kormány által hibásnak
ítélt Averescu törvények módosítása. S
ezt a liberális kormány gyors tempóban vé-
gre is hajtotta. Közben erős küzdelmet kellett
folytatnia a kormány a nacionalcaranista
hangosabb képviselők interpellációival — de
hát a hatalmas többség mindig győzedelmes-
kedett.

Az »alkotó munka« most már az őszi ülés
szakra marad, s a kormány ennek az ülészak-
nak a megnyitására elkészülhet azokkal a tör-
vényjavaslatokkal, amelyekkel konszolidálni
akarja az ország helyzetét. Milyenek lesznek
a javaslatok? Lesz-e adócsökkentés? Revideál-
ják-e gyökeresen a vámtarifát? Anghelescu
közoktatásiügyi miniszter ur könnyít-e a ki-
sebbségi kultúra szomorú helyzetén? És fe-
tehetnek még a kérdések egész sorát — hiszen
sok függ ma a liberális kormánytól, amely
mint mondják, hosszú, igen hosszú időre akar
berendezkedni.

Berendezkedni, de hogyan? Az egész or-
szágban ostromállapot van, működik a sajtó
cenzura s ugyanakkor hazabocsátják a parla-
mentet s még csak nem is sejtik, hogy med-
dig tart ez az állapot, amely igen sok vonatko-
zásban a diktatura jeleit viseli magán. A li-
berális kormánynak most talán hónapok álla-
nak rendelkezésére az önkényes kormányzás
ra minden parlamenti ellenőrzés nélkül. S
a kormány eddigi magatartása nem kelti azt a

reményt, mintha ez a helyzet hamarosan meg-
változnék s minden ok meg van arra, hogy a
jövő hónapok elé jogos pesszimizmussal te-
kintsünk.

Az utolsó délelőtti ülés

A hangulat már nagyon vakációs. Nincse-
nek sokan az üléssteremben, a kormány ré-
széről is mindössze három miniszter van je-
len. Néhány napirend előtti felszólalás hang-
zik el, köztük az egyik Dandea liberális képviselő,
aki figyelmébe ajánlja a kormánynak,
hogy a régi magyar uralom magyarosította a
román neveket, s szükséges volna, hogy ha
ennek a magyarosításnak az eredményeit kor-
rigálnák. (1).

A sajtócenzura

Pompiliu Joanitescu emelkedik ezután szó-
lásra, hogy elmondja bucsuinterpellációját a
még mindig működő sajtócenzura ellen. Hi-
vatkozik

**a kormány ama ígéretére, hogy
a rendkívüli állapotokat minél
gyorsabban megszünteti,**

ezzel szemben a sajtócenzura még mindig
teljes erővel működik, sőt

napról-napra szigorubban kezelik.

A román sajtó tudta, hogy az ország kényes
ügyeiben milyen hangot használjon, s ezért
elismerés jár neki. Eppen ezért kérdezem:

**miért nem szüntetik be a sajtó-
cenzurát?**

Miért neheztik meg a cenzurával a lapok
(Folytatása a 2. oldalon)

Nyári szabadságot

kapott a román parlament. Bucsuzól a ki-
sebbségi képviselői, továbbá Maniu és Du-
ca mondtak nagyobb beszédeket. Bethlen
György, a Magyar Párt elnöke erőteljes sza-
vakkal reklamálta a magyarság jogait és a
belügyminiszter udvariasan előbb a kisebbsé-
gek követeléseivel foglalkozott. Azt mon-
ta, hogy a legnagyobb örömmel állapítja
meg, mennyire át vannak hatva a nemzeti
kisebbségek a lojalitás szellemétől. Attól a
perctől kezdve, amikor egymás közötti viszo-
nyukban a lojalitás uralkodik, tekintet nél-
kül arra, hogy minő hibákat követett el
egyik is, másik is a múltban, az összhangza-
tos együttműködés lehetséges és azt a kor-
mány is kívánja.

A belügyminiszter urnak ez a méltányló
és biztató nyilatkozata nagyon szép és érte-
kes volna, hogyha azok a hibák, melyeket
a liberális kormány, a múltban a kisebbségek
rovására elkövetett, nem állnának előttünk
komor emlékeztetés gyanánt, hogy nem sza-
bad hinniük. A liberális kormány négyévi
uralma a romániai magyarság lelkében kitö-
rölhetetlenül fájdalmas nyomokat hagyott,
s a mostani választások lefolyása és az előb-
bi kormány által már kiutalásra előkészített
államsegély rideg megtagadása csak újra fel-
szaggatta a sebeket. A tények, mint a múlt-
ban, most is már éles ellentétben állnak a
szavakkal, s amikor a belügyminiszter ur a
mi lojalitásunkat megdicséri, nekünk, sajnos,
nem lehet megdicsérnünk az ő lojalitását,
sem a többségét. Vagy módot adtak-e rá,
hogy annyi erőszakosan, legázolt magyar man-
dátum jussához jusson a parlamentben? Meg-
semmisítették-e csak egyet is ama számos
liberális mandátumok közül, melyeket a
nyilvánvaló magyar többség ellenére csend-
őri és más hatósági segédlettel kaparintottak
meg a kormány ügynökei? Lojalitásnak te-
kinthető-e a miniszter ur, a kormány és a
többség részéről, hogy holmi óvatossági elő-
relátás ürügye alatt az alkotmány alapelvei-
nek és az országos gyász iránt tartozó kegye-
letnek durva megsértésével száz meg száz
becsületes magyar polgárt internáltak, fog-
ságra vetettek? S nem várhattuk-e joggal a
miniszter ur lojalitásától, ha már a hivatali
kötelességétől nem kaphattuk meg, hogy az
ígért vizsgálatot alaposan és gyorsan elvégez-
je, és az egyéni és polgári szabadság inzultusi-
ban bűnös közegeket szigorúan megbünteti?
Azzal a buzgósággal és gyorsasággal, amivel
a liberális párti mandátumokat megszerzezték,
már rég el lehetett volna intézni, ezt a na-
gyon is fontos ügyet és a parlament, az or-
szág nyilvánossága előtt kellett volna szá-
mot adni a vizsgálat eredményéről. A mi-
niszter ur és a kormány lojalitása velünk
szemben a hatalom önkényes gyakorlása,
egyéni és nemzeti jogaink mellőzése a gaz-
dasági és kulturális érdekeink háttérbe szorí-
tása és egy csomó üres ígért, melyet soha se
nem váltanak. Mit ér hát nekünk a belügymi-
niszter ur nagy öröme azon, hogy mi át va-
gyunk hatva a lojalitás szellemétől? Mi már
nagyon sok pénzzel, verejtékekkel, vérrel meg-
tanúsítottuk, s legutóbb is, bár nem kerestük,
mert a lelkünkben sarjadt, dicsőretet is
kaptunk érte. Mit ér a miniszter ur öröme,
ha nekünk fájdalmaink vannak s csak lese-
regni tudunk, hogy a mi lojalitásunkkal szem-
ben nincs lojalitás?

A miniszter ur bizik, s a kormány is ki-
vánja, az összhangzatos együttműködést; ez
is nagyon szépen van mondva. De ha olyan
összhangzatosnak gondolják az együttműkö-
dést, ahogy a marosvásárhelyi rendőrkomi-
szár együttműködött a ruhaszámlát prezen-

GAZDASÁGI HŐMÉRŐ

A lej mára emelkedett.

**Száz lej Zürichben
3'165 svájci frank.**

100 lej 0-61 dollár	1 dollár . . .	162-75 lej
100 lej 2 shilling 7 p.	1 angol font . .	791 lej
100 lej 3-52 pengő	1 pengő . . .	28-42 lej
100 lej 2-578 aranyárka	1 aranka . . .	38-80 lej
100 lej 20-75 cseh kor.	1 cseh korona	4-83 1/2 lej
	1 svájci frank	31,40 lej

Terménypiaci

Tengeri nem felel meg az exportnak, a fizetett árak
a belföldi fogyasztásnak felelnek meg. Árpa esése
folytatódik, vevő nincs. Buza hasonlóképp gyenge.
Buza: 78-79 kg. 5-6 százalék idegen anyaggal
750-760, árpa 580, tengeri 500 lej, zabban nem
volt üzlet.

Budapesti terménypiaci

Rendkívül élénk forgalom. Buza 29-30-30-10, rozs
26-26-25, zab 21-21-50, takarmányárpa 23-15-24-50,
tengeri 23-23-30, répa 44-45, korpa 17-18.

Sohasem mulik el

és sohasem merül ki a hirdetés hatása.
A hirdetés ereje abban van, amiben az
életé: a szüntelen megújulásban. A hir-
detésnek élnie kell, hogy bekapcsolód-
hassék az életbe és gyökerének kell
lennie, hogy oda jusson, ahova szánva
és rendeltetve van. **A hirdetés gyökere
a jó hirdetési organum. Ezért van olyan
verseny nélküli hatása annak a hirde-
tésnek, amelyet a Brassói Lapok röpit
szét a magyarság minden tűzhelyéhez,
minden műhelyébe, minden érdeklődő-
jéhez. Hirdessen a Brassói Lapokban,
hogy mielőbb láthassa áldozatos mun-
kájának eredményét.**

táló magyar szabóval, ahogy a székely vidékeken a hatósági közegek némelyike a magyarság bizalmi férfjaival és saját jelöltük-höz ragaszkodó magyar polgárokkal működtek együtt, az egyik pofozván, rugván, tömlőbe taszítván, a másik vérezvén, jajgatván, elnyulván, akkor ebből az összhangból és ebből az együttműködésből nem kérünk.

A belügyminiszter ur ismert sallanggyárakból ezeket a kellemes frázisokat úgy szedi elő, mint a cirkuszi kókler kalapjából a színes pántlikát, soha sincs vége, mindig úgy szedi elő ugyanazokat a régiakat, mintha újak volnának, de az igazi lojalitást, az igazi összhangot, az őszinte és meleg együttműködés feltételeit megtagadja tőlünk.

A kormány nagyon jól ismeri a kívánságainkat és tudja a kötelességét. Nyájás dicsőretekre nincs szükségünk, politikai, gazdasági és kulturális szabadságra, teljes egyenlőségre, biztonságra, igazságra van szükségünk.

Majd ősszel, bucsuzott Duca Maniutól, aki terveket terjesztett elő, majd ősszel megtárgyalják a javaslatait. Nos, majd ősszel, amikor a levelek lehullanak, a mi kívánságainkat is megtárgyalják? Lojalitástól áthatva, teljesen bizalmatlanok vagyunk a kormány lojalitása iránt.

Felállítják a magyar birtokbíróságot

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ősszel a parlament elé kerül a földbirtok likvidálása céljából felállítandó országos birtokbíróságról szóló törvényjavaslat, mely egyúttal a hitbizományi birtokok felszabadítását is lebonnyolítja.

A mexikói felkelők megütköztek a kormánycsapatokkal

MEXIKÓ. Jalisco államban háromszázfőnyi felkelő és a kormánycsapatok megütköztek, s éles harc folyt le közöttük. A kormánycsapatok szétszórta a felkelőket, miközben hatvan embert veszítettek.

A parlament elé terjesztették az új osztrák sajtótörvényjavaslatot

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) sának hogy vállalon felöltséget, mert mint törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé. A javaslat kimondja a többiek között, hogy a sajtópereket a jövőben nem az esküdtbíróságok, hanem a Schöffén-bíróságok fogják tárgyalni. Az intézkedés tulajdonképpen alkotmányváltozást jelent, tehát a parlamentben szükség lesz a kétharmad többségre, amit a szociáldemokraták nélkül a kormány el nem érhet. A bécsi újságíró szervezet a reggeli lapokban állást foglal a javaslattal szemben.

A volt antánthatalmak újból elfogadják a német katonai attasékat

Franciaország azonban „még nem ludná elviselni a német egyenruha látványát”

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy a békekötés óta volt antánthatalmak követségeinek székhelyeire Németország nem küldhetett katonai attasékat. A kérdés azonban most hosszabb tárgyalások után megoldást nyert: Németország kérésére a volt antánthatalmak hozzájárultak ahhoz, hogy államaikba német attasék küldessenek ki. Ez a megállapodás Franciaországgal is létrejött, de gyakorlati megvalósítását egyelőre elhalasztották, mivel félős, hogy

az utca hangulata még nem érett arra,

hogy német acélsisakos diszruha látványát elviselje.

Párhuzamosan tárgyaltak a magyar attasék kinevezéséről is, aminek eredménye — amint az már ismeretes, — az, hogy a londoni magyar attasét már ki is nevezték. A párisi attasé kinevezésének nincs akadálya, csupán a konkrét megoldás van még hátra.

A hirdető meg fogja Önnek köszönni, ha megrendelésekkel vagy érdeklődéseknél megnevezi a Brassói Lapokat.

megjelenését igen sok esetben olyan hatósági közegek, akik nem értenek hozzá? Emellett a cenzura fentartása bizalmatlanságot kelt a kül földön is.

Szól még

a külföldi lapok elkobzásáról

is, választ az interpellációra természetesen nem kapott.

Ezután még több apró felszólalás volt, végül elfogadták a pátriárka helyettesítéséről szóló egyszakaszos, valamint a királyi család helyzetének módosításáról szóló törvényjavaslatot.

A délutáni záróülés

délben a felirati bizottságnak a királyi palotában való tisztelgése előzte meg. A bizottság a szokott ünnepélyes menetben vonult a királyi palotába, ahol féltizenkettőkor történt meg az ünnepélyes fogadtatás. A bizottság elnöke felolvasta a válaszfeliratot, amire Miklós herceg, mint a régens tanács tagja válaszolt. Beszédében megemlékezett az elhunyt Ferdinánd királyról, s hangoztatta, hogy az ő emlékét csak akkor tudja a román nép megőrizni és tiszteletben tartani, ha kemény munkával dolgozik a nemzeti egységért, úgy, ahogyan azt az elhunyt király végrendeletében is kívánta.

A bizottság visszatérése után délután négy órakor nyílt meg a parlament záróülése, amelyen néhány jelentéktelen napirendelőtti felszólalás után Bratianu Jonel miniszterelnök felolvasta a régenstanács által aláírt okmányt, amely a rendkívüli ülésszakot, az elvégzett munkáért kijáró köszönet hangoztatása mellett bezárja.

A régenstanácsi kézirat felolvasása után Bratianu Jonel mondott rövid beszédet, amelyben hangoztatta, hogy az ország képviselőinek legelső feladata a dinasztia hatalmának növelése. Végül kellemes vakációzást kívánt a képviselőknek.

A szenátusban

Nicolaescu elnök beszélt, majd Bratianu Jonel, aki ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét:

— Szenátor urak, majd az ősz folyamán kezdjük meg a kormányzás igazi munkáját. Az országnak nemcsak nagyfontossága, hanem nagy munka elvégzésére van szükség, amely szívet, értelmet és tartósságot kíván.

Hosszu liberális taps fogadta a miniszterelnök beszédét, s pontban négy óra hu-

szonót perckor a szenátor urak is nyári vakációra mentek.

Minisztertanács

A kormány tagjai tegnap délután hat órakor a külügyminisztériumban minisztertanácsot tartottak Bratianu Jonel elnöke alatt, amelyen elsősorban is a legfelsőbb semmitőszék elnöki teendőinek elvégzésével Buzdugan elnöknek régensi működése idejére Oscar Niculescut bízzák meg. Angelescu hadügyminiszter jelentést tett ama előkészületekről, amelyeket a hadügyi kormányzat az augusztus hatodikán érkező három spanyol torpedónaszád fogadtatására tett. Angelescu közoktatási ügyi miniszter a diák-kamionok nyári nyitvatartásáról tett jelentést, majd a közlekedésügyi miniszter bizottság kinevezését kéri, amelynek az autóbiztosítási forgalmát az egész ország területén való rendezése volna a feladata. Minden minisztériumban permanens bizottságokat alakítanak, amelyek az egyes minisztériumok újjászervezésének kérdésével foglalkoznak.

Titulescu külügyminiszter ezután jelentést tett a magyar optánsok ügyének helyzetéről, majd bejelentette, hogy a vasárnap Genfben és Londonba utazik, s távolléte alatt Duca belügyminiszter fogja helyettesíteni.

A tegnapi minisztertanácsban V. B. Bratianu, a miniszterelnökség új államtitkára lett a hivatali esküt.

A nacionalcaranista-párt értekezlete

A nacionalcaranista párt igazgatóbizottsága tegnap este nyolc órakor összejövetelt rendezett, amelyen a pártnak a parlamenti szűnet alatt tanúsítandó magatartásáról tárgyaltak.

Az értekezleten Maniu Gyula pártelnök megcáfolta mindazokat a híreket, amelyek a pártnak a liberálisokhoz való közeledéséről szólnak. A helyzet az, hogy a nacionalcaranisták továbbra is hadilábon állnak a liberálisokkal, mert a jelenlegi kormány törvénytelen. Titulescuval való találkozásának semmi politikai jelentősége sem volt, az ebédre való meghívás udvariassági tény volt, s az ebéd közben belpolitikai kérdés szóba sem került.

Az értekezlet elhatározta, hogy

a szünet alatt sem kezdenek érintkezést a liberálisokkal.

Végül elhatározta az értekezlet, hogy a párt kéri fogja mindazon tisztviselőknek a bíróság elé való állítását, akik törvénytelen magatartást tanúsítottak a választások alatt.

Amerika csak fegyverkezésre kapható, leszerelésre nem

A csütörtöki ülésen végleg megbukik a leszerelési konferencia — Mindenki pesszimizmussal néz a holnapi események elé

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tengeri leszerelési konferencia sorsa most már végleg meg van pecsételve. Három hatalom, amely a többi tengeri hatalomtól függetlenül magát, tengeri leszerelési meg egyezést akart létesíteni, s a végén kiderült, hogy a leszerelési konferencia tulajdonképpen a felszerelést akarta megszervezni. Ezért kellett buknia.

A Chicago Tribune genfi jelentése szerint a tengerészeti leszerelési konferencia amerikai bizottságának alelnöke Washingtonból azt az utasítást adta, hogy azonnal hagyja el az értekezletet. A teljes ülést, mint ismeretes, csütörtökre tűzték ki, de a japán delegációnak a meg egyezésre irányuló kísérletei nem vezettek eredményre. Ishii japán delegátus közölte az angol delegációval, hogy megszünteti a hiábavaló közvetítést Anglia és Amerika között.

Lord Cecil ismét nyilatkozott a konferenciáról a Reuter tudósítójának, amelyből biztosan következtetni lehet a helyzet borúságára. Ezúttal ugyanis lord Cecil csak egy latin idézetet mondott: Morituri te salutant. (Üdvözlünk önkéntes halálunk előtt.)

Az Exchange Telegraph szerint a meg egyezés lehetőségét pesszimiztikusan ítélik meg, s várják a konferencia összeomlását. A negatív eredmény súlyos kiábrándulást jelent Angliának, amely előterjesztett javaslatát a leszerelésről ötvenmillió fontnyi megtakarítást remélt.

London meg akarja akadályozni a kudarcot

A Times genfi jelentése szerint, bár teljesen elveszett a reménykedés, hogy a leszerelési értekezlet eredményesen végződjék, a fődelegátusok mégis folytatják a leszerelési tanácskozásokat. Az érdeklődés központjában a japán javaslat áll, amely valamilyen moratóriumot igyekszik megállapítani a hajóépítésben. Az ilyen alapon létrejövő ideiglenes megállapodás a washingtoni szerződésnek 1931-ben történő revíziójáig maradna érvényben. A megállapodás, ha létrejönne, csökkentené annak kellemetlen hatását, hogy a végleges szabályozás nem jött létre.

A Morning Post szerint minden törekvés annak megakadályozására irányul, hogy a csütörtöki ülésen a végleges szakadás bekövetkezzék. Az amerikaiak kijelentették, hogy a helyzet kulcsa a japánok kezében van.

Sietve összehívták az angol minisztertanácsot

A minisztertanácsot tegnap kora délután sietve összehívták, amely hír szerint a japán delegátus közvetítő javaslatával foglalkozott.

Hirdessen Brassói Lapok-ban!

A newyorki tőzsdén pánikszerű bessz következett Coolidge nyilatkozatára

Coolidge a tengeri leszerelési konferencia kudarcra indította arra, hogy a jelölésről lemondjon — A demokraták azt remélik, hogy Coolidge visszalépése esetén Hoowert választhatják meg elnöknek

WASHINGTON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Coolidge elnök elhatározása, hogy a jövő évi elnökválasztásra nem jelölteti magát — amint azt a Brassói Lapok már jelentette — az egész Unióban nagy meglepetést keltett. Amerikainak kell lenni, hogy Coolidge elhatározásának nagy jelentőségét megérthessük: az Unióban még eddig egyetlen egyszer sem történt meg, hogy az elnök, akinek az alkotmány kétszer egymásután való megválasztását megengedi, ne jelöltette volna magát. Ez annyira természetes dolog Amerikában, hogy valóban óriási szenzációként hat annyira, hogy — amint egy newyorki távirat jelenti — Coolidge kijelentésére

a newyorki tőzsdén pánikszerű bessz következett.

Biztosan még nem lehet tudni, hogy mi indította Coolidge elnököt erre az elhatározásra politikai körök csak sejtik az okot, amelyet állítólag a tengeri leszerelési konferencia kudarcában kell keresni. A konferenciát — amint ismeretes — Coolidge

kezdemenyezte, s ma már szinte befejezett tény, hogy az teljes kudarcra fog végződni.

Eppen azért, mert még nem tudják, hogy mi az indító oka az elnök elhatározásának, igen sokan vannak a politikusok között, akik azt hiszik, hogy ez az elhatározás nem végleges, s engedelmességre fog pártja hívásának, hogy vállaljon jelöltséget, mert mint a republikánus párt egyetlen jelöltje a választók szavazatainak többsége az ő számára biztosított van.

A demokratikus ellenzék kilátásai Coolidge kijelentése miatt javultak. Elnökjelöltként itt már Hoover mellett Dawes alelnököt és Hughes volt államtitkárt emlegetik. Hoover az árvízkatasztrófa idején végzett munkálataiért szerzett nagy népszerűséget.

Ezzel szemben a Washington Post már azt jelenti, hogy a demokratáknak kevés a kilátása, mivel a pártban állandó torzsalakodások vannak. A kormány eddigi eredményei annyira nyilvánvalóak, hogy a nép nem kíván változást.

Ismeretlen békekísérletek a világháború alatt

A dán király már 1915-ben békéért fáradozott — A német nép a világ békéjéért küzdött — Vilmos minden kezdeményezést készséggel fogadott „A német nép méltósága és áldozatai” — Ujabb sikertelen kísérletek

Adalok a cári levéltár okmányai alapján

BERLIN. (A Brassói Lapok berlini tudósítójától.) A szovjetkormány kiadásában rövid idővel ezelőtt megjelentek a világháború orosz aktái néhai II. Miklós cár magánlevéltárának aktái alapján. Az új publikációból egy csomó eddig ismeretlen békeakcióról értesülünk. Így megtudjuk azt, hogy 1915 márciusában X. Keresztély dán király akart békét létrehozni a hadviselő felek között. A dán király a dán keletázsiai hajózási vállalat igazgatóját, Andersen bízta meg, hogy utazék Szentpétervárra és a cárt bírja rá arra, hogy békét kössön a központi hatalmakkal. A cár nem utasította vissza Andersen közvetítését, de kifejtette, hogy Oroszországot Ausztria-Magyarország eljárása kényszerítette a háborúba.

Szentpétervári látogatása után Andersen Németországba utazott és a császárral, valamint a kancellárral folytatott beszélgetéseiről angol nyelvű jelentésben számolt be X. Keresztély királynak, aki a jelentést elküldötte tudomásvétel céljából Miklós cárnak. Az érdekes okmányt a bolsevisták a cár íróasztalának fiókjában találták meg. Szószserinti fordításban a következőképpen hangzik:

A császárral és a hirodalmi kancellárral folytatott beszélgetéseimnek összefoglalása

Ofelsége X. Keresztély király korábbi fáradozásainak folytatásaként és kívánsága értelmében március 16-án (1915) megérkeztem Berlinbe. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár másnap fogadott és kifejtettem előtte Dánia királyának terveit az általános béke érdekében.

A kancellár mindenekelőtt köszönetét fejezte ki Dánia királyának, nem titkolta azonban azon meggyőződését, hogy Németország önvédelmi okokból kényszerült a háborúba való beavatkozásra. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy

Németország nem azért bocsátkozott háborúba, hogy határait kitolja,

hanem kizárólag abból az okból, hogy a tartós békét és világkereskedelmének békés fejlődését biztosítsa. Az események fejlődése azonban olyan irányt vett, hogy a német nép

aligha fog megelégedni olyan békével, amely nagy áldozataiért nem jár megfelelő kompenzációval. Attól fél tehát, hogy

a belga kérdés még nagy nehézségeket fog okozni

és igen nehéz lesz elfeledni azokat a sérelmeket, amelyeket a német nép nevezetesen a brit nép részéről szenvedett.

A német császár sürgönye alapján a következő este a birodalmi kancellár kíséretében a főhadiszállásra utaztam, ahova öt óra körül másnap délután érkeztem meg. A császár, közvetlen megérkezésünk után fogadott és a következő szavakkal köszöntött:

— Milyen nagy csapás érte a világot, mióta Ont utoljára láttam!

Miután Dánia királyának üdvözlőit átadtam, röviden vázoltam Ofelsége X. Keresztély király érzelmeit, amelyek őt a béke szolgálatába állították.

Ofelsége intenciói szerint arra kértem a császárt, hogy ezt az akciót ne tekintse illetéktelen beavatkozásnak, hanem a király ösztönös békeszeretetének megnyilvánulásaként. Eltekintve attól, hogy

Ofelsége baráti viszonyban van a császárral, szoros rokoni kapcsolatok fűzik Oroszország cárához és Anglia királyához

és ez a tény az, amely Ofelsége már említett békeszeretétén kívül igazolásul szolgálhat a felajánlott közvetítésre.

A császár így válaszolt:

— Csak egy király közvetíthet a jelenlegi viszályban és a királyok között senkisémmel alkalmasabb erre Keresztély dán királynál. Kérem Ont, hogy

tolmácsolja a királynak meleg hálát,

nagy szívű ajánlatáért.

A császár elmondta, hogy oroszországi látogatásai alkalmával az orosz-japán háború idején és később Revalban

az orosz cár megígérte neki,

hogy Oroszország sohasem fog kardot húzni Németország ellen,

Anglia azonban csak megvédelést

tanusított Németországgal szemben és szisztematikusan elszigeletelésre törekedett, hogy békés világkereskedelmét megnehezítse. A császár egyik angliai látogatásakor egy alkalommal jelen volt Sir Edward Grey is, azonban a félórás beszélgetés alatt a fent esett szó politikai kérdésekről. Egy másik alkalommal fia, a trónörökös kérésre beszélgetésre Sir Edward Greyt ugyanebből az okból és — ugyanevvel az eredménnyel. A császár hangsúlyozta, hogy

ő maga is félig angol

és drága anyja az ő karjai között halt meg. Ha meg élne, úgy nem került volna sor háborúra Németország és Nagybritannia között.

Megjegyeztem, hogy benyomásom szerint az orosz cár véleménye szerint Oroszországot Ausztria kényszerítette a magatartásra és Oroszország csupán önvédelmi okokból bocsátkozott háborúba Németország hadüzenete után. Elmondtam továbbá, hogy Sir Edward Grey-vel folytatott beszélgetéseim alapján úgy vélem, hogy Anglia őszintén törekedett a Németországgal való meg egyezésre és Haldane lord ebből a célból utazott Németországba. Hozzáfűztem még, hogy a jelenlegi háborúra nézetem szerint

félreértések sorozata következében

került sor és, ha idejében nem jár sikerrel valamelyik közvetítés, úgy Európa egy második hétesztendő háborút érhet meg.

A császár azt felelte, hogy Németország pénzügyileg és katonailag kifűnő helyzetben van és a német hadsereg milyen Franciaországban áll. A francia föld megmunkálása a német hadsereg harcvonala mögött német szerszámokkal és német felügyelet alatt folyik. Az elfoglalt terület gazdasági germanizálás alá vetették. Az a mód, ahogy az ellenségek vele bántak, lehetetlenné teszi az ő számára a közeledést, azonban

hajlandó minden előterjesztést meghallgatni,

amelyet a dán király közvetítésével kap. Megértem, hogy a dán király sincsen érdekelve egy különbékében, azonban ő azt hiszi, hogy a legbiztosabb út a béke felé a cár jó szíven át vezet. Nincsen azonban kifogása az ellen sem, ha Anglia ragadja magához a kezdeményezést.

— A kötendő békének azonban tartós békének kell lennie olyan bázison, amely méltó a német néphez és a hozott áldozatokhoz — fűzte hozzá a császár.

Ugyanebben az időben V. Gusztáv svéd király is megpróbálkozott a béke közvetítésével. A skandináv uralkodók békeakcióinak kezdeményezését valószínűleg a svéd, norvég, és dán királyok 1914 decemberében végbe ment malmöi találkozására vezethetjük vissza

Ugyanekkor Alexandra cárnő 1915 április 30-án levelet írt a főhadiszállásra férjének, II. Miklós cárnak, hogy fivéréből, Ernő Lajos hesszeni nagyhercegtől levelet kapott, amelyben közli, hogy április 28-án egyik bizalmasát Stockholmba küldötte fontos üzenetekkel. Kéri a cárt, hogy ő is küldje valamelyik megbízható hívét Stockholmba, a béke előkészítése érdekében. Ez az akció is kudarcra jutott, miként nem sokkal utóbb egy orosz udvarhölgynek, Waszilszikowa Mária hercegnőnek kísérlete, aki Ausztria-Magyarország és Oroszország között akart külön békét létrehozni, azonban kísérlete kudarcot vallott és nem sokkal utóbb el kellett hagynia a pétervári udvart.

Női rendőrséget állítanak fel Budapesten

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Mai Nap című lap arról számol be, hogy a budapesti rendőrség a közeljövőben szenzációs ujításra készül: angol és amerikai mintára felállítják a női rendőrséget. A rendőrség politikai osztálya már többször vette igénybe a nők szolgálatát, így legutóbb a Szántó-féle kommunista összeesküvés leleplezésénél, s a nők máris elsajátították a modern kriminológia ismereteit.

Állítólag már szeptember végén felállítják a rendőrség női csoportját, amelynek különös feladata lesz főleg a leánykereskedelem elleni küzdelem és az erkölcsrendészeti ellenőrzés.

A fogmosás este

ép oly fontos, mint reggel, mert az éjszaka az az idő, a mikor a fogak ellenségei teljesen zavartalanul üzik romboló munkájukat. Óvja meg egészségét rendszeres fogápolással, lefekvés előtt is legyen kéznél

SARG

az antiszeptikus fogkrém.

A szabadság és szépség hazájában

Két ellentétes világ — A berni medvék — A lomb- és ligetváros — Goethe dicsérete — Bundeshaus — Az árkádok alatt

Ugy bucsuztunk Baseltől, mint a csend és nyugalom ideális városától. Kivált Páris után. Amott a roppant emberocán folytonos zajgása, hullámzása, emitt a nyárspolgári élet idillikus összhangja; amott a megszámlálhatatlan autók örületes robaja rohanása; emitt az egyenletes, veszedelem nélküli forgalom, mely magamagától zaj, zökkenés nélkül bonyolódik le; amott a raffinált élvezetek, buja látványosságok idegzaklató ingere, sokasága, emitt a nemes polgári egyszerűség és könnyen kielégülő művészeti kedvtelés; amott a divat világot felverő tobzódása, selyemben, gyöngyökben, csipkékben, prémekben, s a festékek illusztrált orcák, és ajkak asszonyi húságai; emitt a természetes báj és szeretetreméltóság vonzó szépségei; két ellentétes világ, melyek közül most, ama másik után, emennek adjuk az elsőséget.

Es ezzel a megcsillapító benyomással utazunk tovább a szövetséges köztársaság fővárosába, Bernbe. Hála a többféle nyelven, többféle kiadásban, többféle szempontból készült és ingyen is kapható kitűnő útmutatóknak, már előre ismerjük a város eseményekben gazdag történetét. Elsőbben a város nevének a származását, a medvék az élőlímerek évszázados kultuszának a mondiáját, amire hiába cáfoltak rá a német krónikák alapos, tudományos magyarázatai. A bernieknek, de nekünk is kedvesebb az ősi legenda, a maga egyszerűségével és naivságával: Zellringeni Bernhold herceg a környéken hatalmas medvét ejtett zsákmányul, s e vadászzerencse örömeire keresztelte el az általa 1191-ben alapított várost. Az élő medvék, akárcsak a hindunak az elefánt vagy az egyiptominak a krokodíl, a bernieknek is szent állatai és a székváros egyik legfőbb látványossága. A berni talpasokat még a francia forradalom sem hagyta érintetlenül: a francia katonák 1798-ban három darabot hadizsákmány gyanánt Párisba küldtek, s csak egy nyomorultul elpusztult bocsot hagytak

hátra, mely ma is látható a berni történeti múzeumban. Egy új medvecsalád, mely húsz évvel később került Bernbe, negyven évig virágzott, majd e kihalt dinasztia helyébe, talán engesztelésül a múltért, a párisi állatkert küldött egy medve házaspárt, s most is még ez a család uralkodik. S miután a magyarnak mindenütt ott kell lennie, még Svájcban is, akár Basel egykori pusztulásáról, akár Bern örömeiről legyen szó, 1906-ban egy külföldre szakadt berni polgár Magyarországon szerzett medvepárt ajándékozott szülő városának. A város két évvel ezelőtt még egy magyar medvét kapott: a magyar gyerekek, akiket Svájc olyan felejthetetlen odaadással és gyöngédséggel fordított, hálájuk jeléül élő medvebocsot vittek Bern városának, s a magyar medvét nagy ünneppel meneltben, a berni gyerekek és polgárok üdvözlőváltásai között vitték a berni medvék ősi szállására.

Ennyi azonban elég a berni medvékből és a város történetéből is. Bármennyire mozgalmas, változatos is az, tele erődtések építésével és ostromával, középkori függetlenségi harcokkal, csekély várterületből mind tágabbra való fejlődéssel, a reformáció által teremtetett új világgal és új küzdelmekkel, s a városnak a helvét köztársaságban egyre fontosabb szerepével a sonderbundi háborúig (1847), amikor Svájc szövetséges állam és Bern szövetségi város lesz, s egyúttal a követségek székhelye és az ország centruma.

A fő, hogy szerencsésen ide is eljutottunk és gondtalanul adhatjuk át magunkat a gyönyörű város szépségei élvezésének. Bern, a régi és az új is, lomb- és virágtengerben fürdik. Alig van utca, tér, sőt szöveget, sőt ház, melyre ne borulnának védő, cirógató, kellető ernyők gyanánt dushajtású fák és bokrok ágai: minden viruló zöld, mosolygó üdőség, megigéző bujaság. Mint Baselben a Rajna, itt az Aare kanyargó folyása és jegenyéktől övezett partjai ejtik meg legelőbb a nézőt. Akár a Brungasshaldéról, akár a szövetségi

palota terraszáról, akár az ősi Matte originális lépcsője magasáról tekintünk alá vázlatosan szép panorámát élvezünk. S ha aztán a karakterisztikus óváros, a híres árkádok, a nagyszerű szökőkutak, a szebbnélsebb templomok, a Nydeck hidjai, a harangjátékaról híres óratorony, nem csoda, ha Goethe, elragadtatásában ezeket írta Stein asszonynak: »A legszebb város, melyet valaha láttam.«

A magaslaton fekvő hatalmas Bundeshaus homlokzatán ott diszelegnek a kantónok címerei; szemben egy naptól ragyogó fensík, ahová vasut robog fel, aztán az Alpok a Jungfrau, a Mönch, Körül virágzó pálmák, lenn a kanyargó Aare, közelben a Curia Confoederationis Helveticae, a berni Kantonalbank, a svájci nemzetibank, az új kaszinó pompás palotája, a történeti múzeumi tornyos épülete, a székesegyház. A berni Münster Svájc legszebb góthikus temploma mintha bástya gyanánt az Aare völgyéből emelkedett volna fel.

Itt már nagy, mozgalmas világvárosi forgalom hullámai sodornak maguk a. Fényes üzletek és kirakatok, melyek versenyeznek a párisiakkal, kivált a véget nem érő árkádok boltívei alatt, ami a berniek és a külföldiek legkedveltebb bevásárlóhelye. Soha nem kellett annyira sajnálnunk, hogy csak pár óra állt rendelkezésre, mint Bernben, ahol pár hónapot eltölteni a legszebb, a legpazarabb élmény, lehet.

Halász Gyula

Rothermere lord akciójának visszhangja

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Zomborból jelentik: Markó Trifkovics, a szkupcsina és a radikális párt elnöke, a Pasics-csoport vezére Stapanban egy népgyűlésen mondott beszédében rendkívül élesen fordult lord Rothermere ellen. Azt mondta, hogy a lord akciója nemcsak Jugoszláviában, hanem egész Európában nagy nyugtalan ságot kelt és végzetes szerencsétlenséget eredményezhet. A lordnak tudnia kell, hogy Jugoszlávia nem fogja kiadni kezéből a rengeleg véráldozattal szerzett területeket, s ezen a tényen nem változtatnának a revíziós gondolat jegyében tanácskozó parlamenti bizottságok és ligák sem. Gondolja meg Rothermere, mekkora erkölcsi felelősséget vett magára és meglelje még egyszer a helyzetet, mielőtt akcióját folytatná.

A belgrádi Vrème ezt írja: A magyarok elégedetlenek a békeszerződéssel, mely tőlük annyi területet és lakost elvett.

Ez érthető

azonban a magyar józan nép, mely inkább hajlandó a politikai megfontolásokra, mint kalandokra. A szomszédokhoz, való politikai közeledés folyamán

a béke által teremtetett kedvezőtlen helyzetek kevésbé lennének érezhetők.

Jugoszlávia abban a kedvező helyzetben van, hogy Magyarország a minél több viszony teremtésével közelebb hozhatja a kisananthoz és így jótékony gazdasági és politikai együttműködést teremthet Középeurópában.

Londonból jelentik: A Gorthighli Review Dudley Heathcote tollából cikket közöl, melyben azt mondja, hogy a szövetségesek annak idején

igazságot és önrendelkezési jogot ígértek a békeszerződés felelőinek,

azonban a békekonferencia három hatalmasa csak Magyarországi szomszédainak a képviselőit hallgatta meg, s a viszonyok ismerete hiányában nem tudta ellenőrizni ezeknek tulzott követeléseit. Azután leírja Magyarország háboru előtt és utáni gazdasági állapotát, s ebből következtetéseket von le. Majd azt írja, hogy az utódállamok némelyike nem ismeri el a kisebbségek jogait és a nemzetközi szerződéseket. Minthogy azonban a szerződéseket a szövetségesek csinálták, nekik kell gondoskodniuk azok megjavításáról is.

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Berliin, valamint a német vidéki újságok kivétel nélkül foglalkoznak a lord Rothermere akciójával és annak következményeivel. A német lapok még a Magyarországgal egyhént ellenséges szociáldemokrata Müncheni Volkszeitung is, rokonszenvesen írnak az angol sajtóakcióról.

Levine és Drouhin végleg szakítottak

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Levine—Drouhin botrány egyre dagad. A mint ismeretes, Levine, — aki nem tért vissza Chamberlinnel együtt Amerikába, — mindenáron repülőgépen akart visszajutni hazájába. Miután Chamberlinnel összeveszett a szerződési megállapodások be nem tartása miatt, francia pilótát keresett. Történetesen utjába akadt Drouhin, akit a francia kormány már kiszemelt arra, hogy francia gépen átrepülje az óceánt nyugat felé, s Levine, hogy az átrepülés dicsőségét elvegye a francia géptől, hihetetlen ígéretekkel magához csalogatta a pilótát.

Közben azonban Angliából kecsesítő ajánlat érkezett hozzá arra az esetre, ha angol pilótával teszi meg az utat, s Angolország területén száll fel Amerika felé. Levine úgy látta, hogy ez jobb üzletnek ígérkezik, — mert Levine külön üzletember, — s el kezdett alkudozni Drouhinnal, akinek végül is mindössze ezer dollár jutalmat ígért, ha átrepüli vele az óceánt. A botrányos helyzet annyira ment, hogy a Miss Columbiát francia pilóták voltak kénytelenek őrizni, nehogy Levine megszöktesse saját gépét Franciaországból.

Mára aztán végleges döntés történt: Levine és Drouhin között a szakítás véglegessé lett. Drouhin megtagadta annak a szerződésnek az aláírását, amelyben Levine évi ezer dollár fizetéssel szerződött, haraggal váltak el, s Levine most megszabadult a kikötött százezer dollár pónálé megfizetésétől.

Ezzel befejeződött az óceán átrepülésének egyik nagyon üzleti ízű epizódja.

— A Szamosba fulladt Désen egy második gimnázista. Kedden délután Kerekes Viktor fürdészközben a Szamos folyóban egy örvénybe került, s a vízbe fulladt.

Az aranyeres vérzést, viszketést, nedvezést csak a **HAEMORSAN** szünteti, mert az nemcsak a következményt, hanem az okot is meggyógyítja. 2407 H. 3.

Budapesti értéktőzsde. Zárati árfolyamok pengőben: Magyar Hitel 91.5, Osztrák Hitel 52.5, Salgó 78.2, Rima 124.3, Déli vasút 161. Államvasút 25, Kohó 46, Atlantika 0.88, Ganz-Danubius 221, Kőszén 730, Nasici 170.5, Föld hitelbank 80, Viktória malom 2.4, Pesti Magyar Kereskedelmi 129, Beocsini 233, Urikányi 177, Láng 116, Lipták 12, Schlick 91, Brassói 41.2, Cukoripar 223, Hungária műtrágya 72, Olasz-Bank 71, Angol-Magyar 95, Leszámitoló 94.8, Magyar-Cseh 22.7, Nova 43.7, Csáky 30.5, Izzó 128, Magnezit 237, Viktória Butor 11, Ofa 95, Pesti Hazai 249.

— A brassói róm. kath. egyházi énekkar Faragó Ferenc úrnis és primiciáján az egyházi énekkar énekel, azért a plebánia hivatal kéri az énekkar tagjait, hogy 5-én, pénteken este 8 órakor megfartandó próbán megjelenni sziveskedjenek.

(*) Megérkezett pár napra a világhírű jósművész, aki bámulatba ejtette jósművészetével az egész világot. Fogad a Metropol szálloda 4. szobájában reggel 9-től este 6 óráig.

Megjelent! Megjelent!

Némethy József:

Kőműves-mesterség

Gyakorlati kézikönyv kőművesek, munkavezetők, vállalkozók és főleg kőművesmesterei vizsgára készülő gyakorlók és segítők részére.

Hatodik javított és bővített kiadás

535 oldal. A szöveg közé nyomott 920 képpel.

Ára 500 lej.

Az összeg előzetes beküldése ellenében portómentesen, ajánlva szállítja a

Brassói Lapok

Könyvosztálya.

Hogyan őrzik meg a híres mozicsillagok arcuk üdeségét és hogyan érik el, hogy a rizspuder egész napon át, izzadás, erős szél, vagy esős idő dacára is tartósan hozzátapad az arcukhoz.

Ritka titok az arcápolás terén, amelyet a XIV. Lajos és XV. Lajos udvarán élő híres szépségek ismernek. Felfedezik a titkot régi irattárakban.

GINA KELLY

PEARL WHITE

CLAUDE FRANCE

Eltűnik a fényes orr, eltűnnek a kitágult pórusok, az arcuk bársonyossá, széppé és hamvaszá válik.

A XIV. Lajos és XV. Lajos francia királyok udvarán élő híres szépségek régi irattárát kutatva, Dr. Grosmande, a híres párisi bőrspecialista felfedezte, hogy a hölgyek szépségeiket, melynek híre halhatatlanná tette csodás arcukukat, melynek segítségével 40–50 éves korukban is megőrizték a fiatal lányok hamvas külsejét, elsősorban annak a módszernek köszönhetik, amelynek alkalmazásával sikerült a bőr természetes nedveit megőrizni — az arcuk kiszáradását elkerülni, úgy, hogy az arcuk nem válhatott szárazzá, redő és ráncokkal tele. Ez a felfedezés indította Grosmande dr.-ot, híres arcápoló receptjének összeállítására, amely az arckenőcs hab a puderral való összekeveréséből áll, olyanformán, hogy ez a keverék biztos eredménnyel megakadályozza a bőr természetes nedvességének kiválasztását — amely máskülönben elveszítené fiatalos, hamvas, külsejét szürke-halványra és színtelenné válna. Az arckenőcs hab tartalom, ezenkívül tapadóvá teszi és eredményezi, hogy a puder szeles, esős, melegdő vagy a táncokozta erősebb izzadás ellenére, egész napon át tartósan hozzátapad a bőrhöz és így teljesen megszünteti az orr fényességét, az arc zsíros, fényes külsejét és megkímél minden nőt attól a fáradtságtól, hogy arcát naponta számtalanszor puderezze. Ez a puder fölötté bársonyos, diszkrét, hamvas külsejt ad az arcuknak. Ön bármelyik jobb

toalettcikk üzletben megkaphatja ezt az arckenőcs habot és egy speciális porozókészüléket és házilag elkészítheti a leírt pudert, de ha sajnálja ezt a fáradságot, úgy készen, az arckenőcs habot a rizspuderral helyes arányban, tudományos alapon keverve is megkaphatja Tokalon puder elnevezés alatt. A Tokalon puder légszítán át gondosan szitálják, ennél fogva a legparányibb kemény részecskét sem tartalmazza, amely a bőr pórusaiba behatolva, ott gyuladást, fekete pontokat, kitágult pórusokat és más bőrfogyatkozásokat idézne elő.

Az arckenőcs habbal kevert Tokalon puder minden színárnyalatban készül.

Ez a speciális puder minden nőnek sokkal fiatalabb és szebb külsőt ad és mivel tökéletesen tapad, az arcuk kisebb fogyatkozásait teljesen eltakarja és gyönyörű hamvas külsőt ad az arcuknak.

Tokalon puder kapható az ország minden gyógyszerárán, drogériájában és illatszerkereskedésében.

JEGYZET: A Tokalon puder a kereskedelemben rendes dobozokban kapható, amelyek ára 80— lej és dupla dobozokban, amelyek a kétfős mennyiséget tartalmazzák és 120— lejbe kerülnek. Ahol beszerzése nehézségekbe ütközik, küldje a megfelelő összeget postafutárán a PARFUMERIA ELITEI, Bucuresti, Calea Victoriei 39 címére. 2653 II.

SPORT

(x) A nagyszebeni országos tennisz bajnokságban a Brasovia győzött. Julius 29 és 31. között rendezte meg Nagyszeben ez évi tennisz bajnokságait. A szebeni sport színvonalának emelése érdekében a bajnokságot nem mint kerületi, hanem mint országos versenyt írta ki. Kolozsvár, Balázsfalva, Medgyes, Piski, Segesvár, Petrozsény, és Brassó neveztek játékosokat a versenyre és így a férfi egyes versenyben a szebeni játékosokkal együtt több mint 30 résztvevő volt. Brassóból a Brasovia négy, az Olympia két játékost küldött le a versenyre, női játékosokkal Brassó nem volt képviselve. A férfi egyes bajnokságot Tompa Sándor (Brasovia) nyerte meg, aki a döntőben Lupp Romulus (Brasovia) ellen 8:6, 6:1, 9:7 arányban végzett. Harmadik Goritz és W. Schneider. A férfi páros bajnokságot a Pfaff Ilyés pár (Brasovia) 6:4, 6:4, 6:0 arányban nyerte a döntőben a Lupp (Brasovia—Fábián (Medgyes) pár ellen. A harmadik helyen a Székely—Schmidt (Olympia) és Dr. Simonis—Reschner pár (HTV) végzett. A női egyes versenyt Färber (Piski) nyerte hosszas küzdelem után Cseh (Segesvár) ellen. 3:6, 6:4, 10:8 eredménnyel. A vegyes páros volt az egyetlen verseny, melyet szebeni játékosok nyertek meg a Hanné—Dr. Skrozky pár 6:3, 6:3 győzött az ugyancsak szebeni Binderné—Kleisch párral szemben. Női páros verseny nem volt kiírva. A versenyeket két pályán igen rövid idő alatt bonyolították le, ami főleg Ott ny. alezredes és Ursuleac főhadnagynak az érdeme. A versenyt szép számú közönség látogatta és a kezdetben észlelhető lokalpatrio-

tizmus felett győzedelmeskedve, végül is melegen ünnepelte a vendégjátékosokat. Brasovia névze a verseny a lehető legkedvezőbb kimenetelű volt. Az Olympia fiatal játékosai, habár csak a férfi párosban érték el egy harmadik helyet, szerencsésebb sorsolás esetén a férfi egyes versenyben is megérdemelten jutottak volna helyezéshöz.

(x) Országos mükotorék és galamblovó verseny Marosvásárhelyen. 1927. augusztus 21-én tartja Marosvásárhelyen az aradi »Foxterier Kennel Club« országos mükotorék versenyét dr. Nedici György országos vadászati vezérfelügyelő ur fővédnöksége és személyes vezetése mellett. A verseny vadász körökben nagy érdeklődést keltett, amelynek beszédes tanujelei az ország minden részéből naponta érkező nevezések. A rendkívül gazdag program egyik legkiemelkedőbb pontjának még a 21-ére tervezett galamblovó verseny ígérkezik. A rendezőség címe: Foxterier Kennel Club versenyigazgatósága, Marosvásárhely, Transilvania étterem.

A brassói tribünről

Szorítják a Brasoviát. Egy izgalmas pillanatban a tribün közönsége feláll.

— Leülni, leülni! — kiabálják a hátul ülők.

Egy sportbarát visszakiált: Nem ülök le!

— Uljon le, szemtelen, elveszi a kilátást! Miért nem ül le?

— Azért, mert állóhelyet váltottam!

SZÍNHÁZ

Egy szó a színházi koncessziókhoz

Színészek küldték be hozzáunk az alábbi cikket azzal kapcsolatban, hogy Erdélyben ezután csak négy színházi engedélyt adnak ki!

Mielőtt lezárulna a négy koncesszió végleges kérdése, nekünk színészeknek is volna néhány szavunk; mert hiszen az ügy legelső sorban a mi létkérdésünk. Mondják, hogy magyar részről adták volna ezt a tanácsot a Kultuszminiszter urnak... Mi színészek jól látjuk azt, hogy ez a tanács a négy kiválasztott színházgazdát valamelyikétől származik. — Természetes, hogy a négy koncesszió kérdése feltétlen előnyöket teremt a kevés számú színházivállalkozóknak; de nem oldja meg a színészeknek amugy is kiszolgáltatott helyzetét. — A múlt színházi év megtanított minket arra, hogy jobban kiszolgáltatva sehol a világon nincs színész-társadalom a rideg, kapzsi önző színházi vállalkozóknak, mint itt nálunk.

A nagy anyagi biztosítékkal bíró színházgazdák urak lesve-lesték az első alkalmat, amikor megszabadulhatnak a nyári hónapok kötelezettsége alól, — s főleg a szüneti gázsi kifizetésétől. — A király halálát sietve használták fel ürügyül arra, hogy kibújjanak a további kötelezettségek alól. Szomorú sorsunk volt a múlt évben, amikor minden a mi existenciánk rovására ment.

Milyen sors vár reánk akkor, amikor négy színházgazdát fogja kezében tartani létünket, megélhetésünket?...

A visszaélések tömege, az ember energiájának kihasználása, a szociális elvek felrúgása, a színészexistenciák tönkretétele fog következni!...

Eddig sem volt garancia a színésznek a színházgazdát személye, hiába volt letétbe 100.000 lei kaució, mert hiszen bebizonysítást nyert, hogy csak akkor volt fizetés, amikor jól ment a színház. Ha nincs bevétel, nincs is színházmenetel csak egy hélig is, — felkopik a színészek álla; mert a nagy anyagi biztosítékkal rendelkező színházgazdák nincsenek sehol; mert bevarrott zsebükből nem igen szedik elő a tartalékot.

Tisztelet a kevés kivételnek. Szomorú tapasztalatunk az: »nincs ma színházgazdát, aki biztosítani tudja a színészek existenciáját.« A kultuszminiszter ur kívánalma a garanciára nézve csak frázis, amit mindig kijátszottak a nagy tapasztalattal rendelkező igazgató urak. Mintahogyan a négy színházgazdát elve nem oldja meg a színészek és színházak sorsát, épügy a színházgazdák hangoztatott anyagi garanciája sem ad megnyugvást nekünk színészeknek. Mindkét dolog a múlt év szomorú tapasztalataival eléggé megvilágított, mely a színészek anyagi tönkrejutását hozta eredményül; s pár színházgazdának siránkozó, hazug Filippikáját. Szegény színész sors! Ha ilyen auspiciumok nyílnak számunkra: — jobban teszed, ha Te magad odaállasz a Kultuszminiszter ur színe elé, s azt mondod: »Ne úgy segítsen mi rajtunk, hogy négy színházgazdát küld a nyakunkra, hanem adjon nekünk, színészeknek koncessziót, adjon városokat; mi kiválasztjuk magunknak azt, akinek becsületessége garancia. — s mintahogy éltünk egymásért (vagyonért úgy sem dolgoztunk volna), proporciós alapon, úgy élni fogunk ezután is; nem egy zsarnokért, aki semmit sem ad nekünk, csak nyomorúságot, elégedetlenséget; de sohasem anyagi biztosítékot.« Eppen azért a négy koncesszió kivül kérünk még 3 koncessziót városokkal; mi kérjük ezt, színészek, akiknek végszükségben mégis csak hasznosabb az egymásért való küzdelem érzete, mint egy koncesszionált, biztosítékot hazudó ember kiuzsorázó akarata. Midőn ezt kértük, megvagyunk győződve arról, hogy Isacu főfelügyelő ur megérti a mi intenciókat, s pártolni fogja az eszmét, mely organizálva, s egy biztos, becsületes kézben megélhetést ad legalább nyolcvan embernek.

Több színész.

A BRASSÓI LAPOK a romániai magyarság ügyét szolgálja. Aki a Brassói Lapokra előfizet, a romániai magyarságot erősíti.

MEZŐGAZDASÁG

Husz év óta nem volt olyan kitűnő minőségű a magyar buza, mint az ide,

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Azok a jelentések, amelyeket eddig a terméseredményekről nyilvánosságra hoztak, mind arról számolnak be, hogy már évtizedek óta nem termelt minőségileg olyan kitűnő buza mint az idén. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a magyar termelés legfőbb kitűzött célja a minőségi termelés, akkor azt mondhatjuk, hogy búzában valóban rekordtermésünk van. Bár a mennyiség tekintetében csak közepes eredményről számolhatunk be. A hivatalos termésjelentések, valamint a mezőgazdasági kamarákhoz beérkezett tudósítások alapján az idei búzahozamot a következőkben állapítják meg az érdekeltek:

— A legutóbbi hivatalos termésjelentések teljesen hű képet adtak a helyzetről. Kiderült, hogy az az optimista felfogás, amely 80—84 kilogrammos fajsúlyú búzáról és katasztrális holdanként 8—9 métermázsás búzahozamról alakult ki, — túlzott volt. Az első próbacséplések után ugyanis pontosan meg lehetett állapítani, hogy a tavaszi fagyok folytán az ország egyes vidékein, így különösen a magyar Bácska vidékén a kalászek meglehetősen hiányosak voltak. Végeredményben katasztrális holdanként csak 7,30 métermázsás búzaátlag jött ki, ami nem rekord, hanem csak jó közepes termés. Ha azonban minőségileg vizsgáljuk az idei búzát, akkor meg kell állapítanunk, hogy husz év óta nem volt ilyen kitűnő minőségűnk. A tavalyi 75—76 kilogrammos fajsúllyal szemben az idei buza fajsúlya 78—80 kilogramm.

— Mintán a magyar buza régi világpozícióját csak úgy tudja elérni, ha minőségileg kiválóbb az európai és tengerentúli termelvényeknél, ebből a szempontból az idei minőségi rekordtermelésnek nemzetgazdasági szempontból felbecsülhetetlen jelentősége van.

A magyar buza idei kiváló minősége ugyanis az elhelyezési lehetőségeket hatványozza, másodsorban pedig lehetővé teszi a magasabb árak elérését is. Az elhelyezési lehetőségeknél és az áralakulásnál azonban egy körülményt figyelembe kell venni, azt, hogy Jugoszláviában is jó a buza minősége és ha az idő megfelelő marad, úgy Ausztriában, Csehszlovákiában és Németországban is — a mely államokban az aratás csak ezután kezdődik — jó buza minőségekkel lehet számolni. Ezek szerint tehát a magyar buza idei rekord minősége nem lesz egyedülálló.

— A gabonakampány, különösen pedig a buza kivétel eddig sem mutat nagyobb arányokat, aminek magyarázata az, hogy a kínálat a termelők részéről ezidő szerint gyenge. A termelők elégedettek a jelenlegi búzárral.

A gazdák a mai alacsony búzárral mellett tartózkodók, búzájukat nem adják el, hanem azt eltárolják, 8—10 százalékos kamattal mellett arra előleget vesznek fel és az eladásra vonatkozólag a nyilatkozatot igen sok esetben a jövő év májusáig is fentartják maguknak. Végeredményben azután, hogy ez a spekuláció mennviben fog bevélni, — az első sorban a tengerentúli piacok áralakulásától függ. Ha Argentína és Ausztrália ismét olyan termést hord be decemberben, mint az elmúlt évben, akkor a téli búzahossz-spekuláció sem fog jó eredménnyel végződni.

— Egyébként a magyar buza- és lisztexport már megkezdődött. A GAG az osztrák malmok bevásárlószerve nagyobb tétel búzát vásárolt nálunk és a magyar malmok számottevő nulláslisztteteleket adtak el a cseh piacon is.

Gabona, gumós és szálas takarmány-piac
Külföld:
Newyork. Cent per bushel. Buza 146 és

Láb-ápolókrém és Láb-izzadás elleni

sz. Este lábviz után egy mogyorónvi nagyágu Csanda-féle PODOL-lal lábait jól bemasszírozza s ezzel egy csapásra megszüntette a legmakacsabb lábizzadási, kellemetlen szagot, égő érzést, pöffedséget. Lábat üdén, frissen tartja, a járást végtelenül kellemessé teszi. Hatása utóérhetetlen. Ár. 35 Lei. Kapható gyógyszerárakban és droguériákban. Készíti Csanda-gyógyszerár, Oradea

Háromnegyed — 150 és háromnegyed, rozs 108, sörárpa 99, szemes tengeri 114 és egynyolcad.

Chicago: Cent per bushel. Buza 134 és háromnegyed, rozs 93 és fél, zab 41 és egynegyed, szemes tengeri 101 és fél.

Liverpool: Buza 11,0 és

Bécs: per 100 kgr., beleértve áruforgalmi adó vám nélkül. Ezideig mai tudósítások vihar folytán nem jöttek.

Pozsony: Cseh kor, per 100 kgr. Buza 208—211, rozs 204—210, sörárpa 195—205, takarmányárpa 135—145, zab 148—155, szemes tengeri ab uszály 123—124, fehér bab 140—145, burgonya 70—80.

Budapest: pengőben, 100 kgr-ként: Buza 29,25—30,50, rozs 26,25—26,38, sörárpa 23,5, zab 20,20—21,75, szemes tengeri 23—23,10, széna préselt I. 8, II. 7,60, lucerna 10, szalma alom 5—5,50.

Ujvidék: Dinár per 100 kgr. Buza 305—308, zab 192,50—195, szemes tengeri 200—205, fehér bab 165—167.

Külföldi állatvásárok.

Bécs. Központi marhavásár. Szt. Marx. Árak kgr. élő súly osztrák S. Felhajtás 3013 darab hizó marha, ökör 1,85—1,95, tehén 1,35—1,45, Irányzat lanya. További felhajtás 8075 hus sertés, 4894 hizó sertés. Irányzat sertéseknél élénk. Árak: ökör 1,05—1,70, tehén 1,35—1,45, hizott sertés 2,10—2,20, hus sertés 2,10—2,60.

Csehszlovákia: Ck. per kgr.: Hizott ökör 8,40—8,80, ökör I. 7—8, bika 7,25—7,50, tehén 6,50—7,50, növendék marha 6—6,50, zsirsertés 11,50—11,70, hus sertés 1p.50—12,20.

Budapest. Árak pengőben, kgr-ként élő súly szerint. Felhajtás 714 darab, visszamaradt 38 darab. Árak: Bika 96—1,32, ökör I. 1,07—1,20, ökör kivételesen 1,30, ökör II. 84—1,02, ökör III. 64—83, tehén 0,86—1,24, kivételesen 1,30, bivaly 68—96, növendék marha 72—1,12, vágó marha 40—56, borjú 0,54, Irányzat lanya. Sertésből felhajtás 11738 darab. Árak hizott urasági sertés I. 1,60—1,68, kivételesen 1,70, könnyű 1,48—1,52, öreg 1,48—1,52, szedett sertés I. 1,42—1,46, angol hus sertés 1,60—1,76, szalona 1,64—1,72, zsir 1,88—1,92, hus 2—2,32, Irányzat változatlan.

Miskolcon sörárpa kiállítás lesz. Magyar országon augusztus 29-én rendezik a háború után az első sörárpa vásárt Miskolcon.

Saazi komlójelentés. A saazi komló ültetvények javulást mutatnak. Sok mellékhatás fejlődött és már mutatkoznak a virágok. A saazi kerületben a komlóstermés kielégítő, ott ahol a levéltetű nem szaporodott el túlságosan. Igen keresik a múlt évi készletmaradványokat és 50 kg-ként 2800—3200 cseh koronát fizetnek. Naponként kb. 40—80 mázsa cserél gazdát. A jugoszláviai komlót 50 kg-ként 1900—2200 cseh koronával fizették.

A Brassói Lapok hirdetéseit naponként százezer ember olvassa

A »PRINCIPESA YOLANDA«

gőzhajó zátonyrajutása alkalmával megmentett árukat a Biztosító Társaságtól

rendkívül előnyösen megvevük. Ezen áruk július 29-től kezdődőleg hihetetlen olcsó árakon eladásra kerülnek!!!

„TRICOTAGE“
KÖLOSTOR-UTCA 23.

KÖZGAZDASÁG

Ijesztő arányu a munkanélküliség Erdélyben

A hitelválság, a hibás gazdasági politika, a képtelen adórendszer egyre jobban érezteti hatását a gazdasági életben — Brassó szakszervezetei a helyzet sürgős orvoslását kívánják

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A munkanélküliség lassanként hatalmába keríti Romániát is. A háború befejezését követő első évek alatt Románia ipara nem ismerte ezt a betegséget, amely pedig sorba megtámadta és meggyötörte Európa és Amerika minden iparos államát. Románia, nem is ipari, hanem sovíniszta okokból, kizárta az idegen munkásokat új határai közül, s ez és az ország iparos berendezkedésének a szükségletekhez mérten alacsony volta elég volt ahhoz, hogy az ország munkásrétegeit megmentse egy olyan csapástól, amelynek enyhítésére Románia állami pénzügyeinek helyzete még a lenetű leghalványabb reményeket sem engedte volna.

A román közgazdasági élet számára a háború befejezése a lehető legjobb alkalmat jelentette volna arra, hogy hatalmas fejlődésnek az alapjait rakják le az ország számára annak gazdasági vezetői. Ha ezt meg tudták volna tenni, kétségtelenül rendkívüli mértékben enyhítették volna a belső politikai feszültséget is, mert nyilvánvaló, hogy a termelő munka terén minden egyes nemzet csak békét és egyetértést fejthet ki egymással szemben. Románia népeinek egymáshoz simulása, az újonnan megszerzett területeknek az egész államkeretbe való beosztása sokkal simábban ment volna, ha a vad politikai jelszavak helyett a békés munka vezényszavai hangzottak volna az újjászülött román államban. Azonban mindnyájan nagyon jól tudjuk, hogy ha a liberális kormány az ipart akarja támogatni, akkor azt lehetőleg csak abban a formában cselekedte, hogy például a választási szavazójegyeket kétszer olyan mennyiségben nyomatta ki, mint amennyi választója az országnak van. A liberális kormány gazdasági politikája lényegileg a lehetőségek elszalasztásában, az ország termelő erejének a csökkentésében, a fejlődés visszafelé fordításában áll és ennek a következetes tevékenységnek az eredménye az a helyzet, amelyben ma vagyunk.

Az ipar nehézségei még azok mellett a hajmeresztő kalkuláció mellett is kétségbeejtő, amelyet az ipar a vámvédelem oltalma alatt és a termelés mesterséges csökkentésében gyökerező belső védelem alatt magáévá tett. A világnak egyetlenegy állama sincs, ahol a bankok még harminc és negyven százalékos kamatokat mernének szedni, csak Románia az. És a világnak egyetlenegy állama sincs, ahol az iparcikkek ára fantasztikusabban volna, mint itt, ahol a termelés már önmagában is kiváltságot élvez, mert hiszen a liberális gazdasági politika célja a termelésnek a megfojtása.

Itt hiába magasak az árak, a termelés ösztönzésére ez nem elég indító erő. A háború befejezésének, — vagy abban hagyásának s más formákba alakításának? — kilencedik évében Románia még nem jutott el odáig, hogy az iparcikkek árszínvonalát leszállíthassa. Azaz nem jutott el odáig, hogy az ipari termelésnek olyan lendületet adjon, amelyben az már a szükségleteket nemcsak kielégítő, hanem fokozó irányt vegyen. Az ipar tökehiánya a magas eladási árak mellett is katasztrofális, mert az iparos a magas árak fojtogató gyűrűjében van, amelyből nem szabadulhat ki, mert magas a kamat, magas az adó, magasak azok a kiszámíthatatlan kockázatok, amelyek az iparost a termelés közben fenyegetik; az iparosnak mindenre készen kell lennie s a legjobb majdnem az, ha nem termel.

Ilyen körülmények között a munkanélküliség idejének Romániára is el kellett következnie. A bukaresti Universul állapítja meg egyik legutóbbi számában, hogy a munkanélküliség Erdélyben még magasabb, mint a regátban. Az Universul szerint a nyomdások tíz százaléka, az építőmunkások hatvan százaléka, a bányászoknak százalékokban ki sem fejezhető hányada van munkanélkül, mert a bányászoknál nemcsak az elbocsátottakat kell figyelembe venni, akiknek száma pedig ezrekre rug, hanem azt is, hogy általában megrövidítették a munkaszakaszokat és

csökkentették azok számát; a könyvkötőknek egy harmadrésze van munkanélkül, a vas és gépgyári munkásoknak pedig legalább egy ötödrésze. S nem közöl adatokat a famunkásokról, holott a faipar Erdélynek leghatalmasabb termelési ága és a famunkások tízezer számra vannak munkanélkül, mert hiszen a fatermelés talán mindössze csak egy ötödrésznire tudja kihasználni természetes lehetőségeit.

A munkanélküliség kérdése minden gazdasági szervezetnek létkérdése. Ha a munkaságot nem lehet foglalkoztatni, akkor a nemzetgazdaságnak vége van. Nem olyan válság ez, mint a hitelválság, mint a pénzhiány, mint a drágaság: maga a gazdasági szervezet széthomlása a munkanélküliség és éppen ez a jelenség az, amelyben minden más baj együtt és felfokozva jelentkezik. A munkanélküliség leküzdése közvetlen eszközökkel lehetetlen, itt csak a közvetett eszközök segítenek: a munkanélküliség tünete a vészharang, és arra figyelmeztet, hogy abban az országban, ahol munkanélküliség van, a gazdasági szervezetnek minden tagját újra kell reformálni, szabályozni, ellenőrizni, egészséges sínekre igazítani, mert a munkanélküliség a gazdasági élet belső elvérzése.

Természetes, hogy ez a kérdés magukat a munkásokat is foglalkoztatja. Brassó szakszervezetei most tárgyalásokat kezdtek egymással, hogy a hatóságokhoz és az illetékes körökhöz megfelelő javaslatokat tegyenek: követelik a túlórázások megszüntetését, a 8 órai munkaidő szigorú megtartását, a tövábbi elbocsátások megszüntetését, munkahiány esetén elbocsátások helyett inkább az üzemekben a munkaidő csökkentését, a szakminisztériumok intézkedéseit a baj okainak felkutatására és megszüntetésére és a város s a vármegye pénztárából munkanélküli segélyek kiutalását.

Ez a munkásság álláspontja, s természetesen külön-külön kellene ennek minden egyes pontjával foglalkozni, mert hogy csak egyet említsünk, a városi és vármegyei munkanélküli segélyezés gondolata természetesen nemcsak megoldhatatlan, hanem magának a bajnak fokozását jelentené, hiszen ez csak újabb akadályokat jelentene a termelésre nézve, miután a városi és a vármegyei bevételeket épen úgy a termelő szervezetnek kell hordania, mint a munkabéreket.

Mindenesetre kétségtelen, hogy a baj rendkívüli jelentőségűvé lett. S ha igaz az, hogy a liberális kormány új gazdasági koncepciókkal foglalta el újra a kormányzás polcát, akkor ezeknek az új koncepcióknak az értékét majd azon fogjuk megmérni, hogy vajon sikerül-e és milyen mértékben s milyen tempóban enyhítenie s megoldani a munkanélküliség kérdését. Mert ezen a kérdésen keresztül oldódik meg Románia termelési és fogyasztási kérdése egyformán.

A MAI PÉNZPIAC

A világpiacon: Semmi változás.

A helyi piacon: Semmi üzlet. Lányuló árfolyamok. Délben: egy olasz líra 8.92 lej, egy dinár 2.91 lei, egy francia frank 6.39 lej, egy osztrák shilling 22.95 lej.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárlattól való eltérések). Nyitási árfolyamok sváici frankban: száz német márka 123.45, egy dollár 5.19 (+0.00175), egy angol font 25.2025 (+0.0025), száz francia frank 20.32 (-0.005), száz olasz líra 28.225, száz dinár 9.135, száz lej 3.165 (-0.015), száz magyar pengő 90.50, tízezer osztrák korona 0.7305.

(—) Melchner József nem áll összeköttetésben a Szatmári Vasbehozatali r. t.-gal. Lapunk egyik utóbbi számában a szatmári csődügyekről írva, ismertettük Melchner Józsefnek, a Vaskereskedelmi r. t. igazgatójának szomorú szerepét, akit azonban sajnálata fos íráshiba folytán a Vasbehozatali r. t. igazgatójának tüntettünk fel. A Vasbehozatali r. t. kérésére készséggel állapítjuk meg, hogy Melchner József a Vasbehozatali r. t.-gal sem miféle kapcsolatban sem áll.

A Piros Mókus

Regény

Írta: MIKLOS JENO (26)

Gyorsan megcsokolták egymást. Mind-egyik azt várta, hogy kezdje a másik, de nem kezdte és így ő sem folytatta. Suta kis csókocská volt.

Benigna besietett a villába, Zsálya fáradtan bicegett le a hegyen. És bicegve gondolkozott. Még három napja van, hogy Benigna megvívja csatáját. Bizonyára már áll a sereg és Amaranét végül is beszorítja a sötét pincébe! Viszont ő felkeresi Csimotát és megmondja neki, hogy hagyja békében őket. Mert úgy belevág abba a rozoga levéltárba, hogy összedül, még Csimota is ott marad a romok alatt.

Nagyon felkészülődött erre, de egyelőre kissé félve ment át a sötét Tabánon. A kicsi házak már lefeküdtek aludni a földre. Gírbegurba mohos tetejükkel takaróztak. A hullámos takarón néhol egy tavaszi maeska görbitette fel sovány hátát. A sikátorokból pincészu fuvalom kapta szembe a magányos vándort, megrázta az ablakdeszkákat és megcsikorgatta a kiakasztott utcai lámpást. Kis kocsmák leanderez udvarából lyukas harmónika sipolt az éjszakába és az alacsony szobákban mintha levendula és birsalmaszagu almáriumbokból foszlott selymek, elsárgult halotti csipkék, fakó brokátok suhogtak, zizegtek volna. A bástyafal mögül suttogó török szavakat, huri-nevetést dobott át a szél gyorsan pergő görög, rác, olasz, német feleslegteések koppantak lefelé a régi kőlépcsőkön. Egy magányos alabárd lépkedett egyedül a lépcsőn, amott meg görbehátú öreg tábornok árnyéka bujt be csendesen a zárt kapun. A Ráctemplom tornya órát ütött. A szabad, széles Dunaparton a gellérthegyi, kelenföldi, tabáni orgonák fehér, lila, bíbor illata kavargott. Zsálya János holtrafáradtan, az illattól részegen tért haza.

Az asztalán, a nagy levesestálban óriási orgonacsokor várta. Az ablakokban, könyvespolcon, szekrényeken, csészekben, poharakban, befőttesüvegekben nehéz orgonafürtök csüngtek. Könyvek, akták közt orgonavirág. Felfájdult szívvel járt-kelt ebben a kiviított orgonás-kerthben és csendes magában leült az orgonafelhőkbe. Arcát belesimogatta a fürtökbe, bolondos szavakat mondott a kedves virágnak, amikor az egyik fürtön arany fonálra akasztott kis írásra bukkant: Jó éjt — Benignád.

Ráhajolt a fürtre és forrócsapott a fejébe. Alig akart lefeküdni. De mégis oly mélyen kábultan aludt, hogy másnap csak tíz óra felé riadt fel. A reggeli találkát eladta! És épen most, amikor Benigna felidobálja virággal... Öklével a homlokára csapott, épen most, amikor az este ugys összezördültek Csimotán! Hogy fáj a szíve... de ennek is Csimota az oka.

Mérgében felöltözött és elszántan indult Csimotához. Fel fogja keresni a barlangjában! Elmegy az Országos Levéltárba, elébe áll és nyíltan megmondja neki:

— Ne avatkozz a dolgaimba! Ne futkoss! Amaranthez! Hallod! Mert visszahajítlak Mátyás király udvarába!

Keményen lépett be a levéltár titokzatos épületébe.

De a tudós urak rendkívül szívesen fogadták. És megindult a hajsza Csimota után. Ám a rejtelmes épületben sehosem tudták megtalálni, elveszett, akár egy árva adomány levél a XV-ik századból.

Voltak, akik az emeleten látták, tehát a világosabb traktusokban, ahol még fel lehet ismerni az embert. Mások szerint a földszinten bolyongott, ahol az istállókból átépített odúk, róka- és borzlyukak közt könnyen tévedhet is a kutató. Keresték Csimotát a zegzugos folyosókon, keresték a volt helytartó tanács, keresték az erdélyi főkormányzószék levéltárában, felkuatatták a budai udvari kamara egész épületét, a helyőrségi templom tövében eldugott német osztály zugait, Csimota nem volt. Sehol se volt. Elbujt? Itt elbujhatott!

— Milyen kár, — mondta bocsánatkérően és fülöp porosan Zsálya, amikor elbucszott lengőszakállu tudósától, — milyen kár, hogy még nem költözhetek át az új, pompás, monumentális palotába!

De a tudós elcsodálkozva fordult Zsályához:

(Folytatjuk.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

BETEG IDEGEK

Áhány napja van az esztendőnek, annyi szenvedésen megy keresztül az ideges ember, mert a rossz, fáradt idegek elkeserítik életét és sok szenvedést okoznak. Szűró, kínzó fájdalmak, szédülés, ideges félelem, egész- vagy féloldali fejfájás, fülzúgás, szemvillogás, emésztési zavarok, álmatlanság, izzadás, az izmok rángatózása, munkaképtelenség stb. ezek mindannyi jelei a beteges, gyenge, kimerült idegeknek.

Hogyan szabadulhat meg ettől a nyomorúságtól?

A valódi Kola Lecithin használatával, amely az emberiség számára a jótétemény forrása lett. Csodálatos módon serkenti a test életfunkcióit, erősíti a hátgerincet és az agyat, az izmokat és tagokat, új erőt és életkedvet ad a szervezetnek.

Az egészséges idegekért folytatott küzdelemben

A valódi Kola-Lecithin egyaránt csodákat művel, a tulajdonképeni táplálózszereket elvezeti a vérkeringés lejtővolabbi pontjára, trissit, újit, erőt ad. Megadom mindenkinek a lehetőséget, hogy szavaim és ígéreteim valódiságáról meggyőződjen, mert a következő két héten mindenkinek, aki címre ír, teljesen díjtalanul és ingyen küldök egy kis Kola Lecithin dobozt és egy orvos könyvet, akiknek sok évi tapasztalata van és aki maga küzdött ezzel a betegséggel. Írja meg olvashatóan pontos címét, azonnal megküldöm Önnek az ígért dolgokat **teljesen ingyen.**

ERNST PASTERNAK, BERLIN S. A.
MICHAELKIRCHPLATZ No. 13. Abl. 271. 7325

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy f. évi augusztus 7-től Bolonyában, Vasut-utca 18 sz. alatt

cukrászdát nyitok

Egyben kérem a t. közönséget, hogy új vállalatomat is pártfogásában részesíteni szíveskedjék. Teljes tisztelettel PETRI GYÖRGY cukrász.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak választékosan megfogalmazott kérdések és válaszokra válaszolunk.**

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, **haverként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk** a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmult hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díj ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Automobil! Eladom majdnem új, 14000 km. utat megtett Buick Master automobilomat. Bisof Brassó, Felsőakálya 10. 7685

Egy szoba-butor eladó. Raktárház-utca 19, hátul az udvarban. 7698

Fiat Autó 501 kifogástalan állapotban eladó. Bövebbet Lang udvari fényképész, Kapu-u. E. 200

Olcsón eladó új Machagóni szalon díbebedő Zernesti Cellulosegyár kapusnál. E. 625

Méhék negyvenkettes, duplafalu, fekvő, erőscsáládok kaptárakban eladók. Szóts Lajosné Kovászna. E. 135

Üzlethelyiség eladó Külváros és Gyár-ut sarok. Érdeklődni ugyanott. E. 674

Állást nyerhet

Nevelőnőt keresek 4 éves leánykámhoz. Perfect német nyelv szükséges. Ajánlatokat Elekes Miksa Sándor, Hunyadmezőre kérek. E. 666

Okleveles pincemester és szőlész állást keres. Ajánlatokat "Hosszúgyakorlat" jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. E. 664

Keresek 2 nőfodrászt vagy nőt, aki manikűrözni tud előnyben. Elit Saló Kapu-utca 32 sz. Braşov. 7669

Fodrász segéd aug. 8-iki belépésre felvétetik. Heti fizetés 800 lei fix és 700-800 lei borraival. Román, magyar, német nyelvet bírók előnyben. Rüll Mátyás Brassó, Kapu u. 66. (Korona szálloda mellett.) 7645

Állást keres

Gépíró délutáni állást keres, román, magyar nyelvismerttel. Ajánlatokat "Szorgalmas" jelleggel a kiadóba kérek. 7641

Lakás

Vasut-utca 34 alatt **üzlethelyiség** két lakószobával és konyhával azonnal kiadó. — Jó házból való fiú fűszerzakmába **tanoncnak** ellátás megteremtésével felvétetik. Alfred Tarter, Hirschert-utca 8. 7627

Kiadó a Kapu-utca-ban 6 szobából álló helyiség irodának, raktárnak, műhelynek igen alkalmas. Érdeklődni Sára Aladárnál Szt.-János-u. 5 szám alatt lehet. 600

Üzlethelyiség valamint lakás és irodahelyiség a Kapu-utcaiban igen kedvező helyen kiadó. Cím a kiadóban. 7697

Vegyes

Minden kézimunkát-szerelő nő rendelje meg 60 lejért ajánlva, portómentesen a Tünderujjak júliusi számát, Pompás eredeti minták. Megtekinthető vételkényszer nélkül a Brassói Lapok Könyvosztályánál. S. 3

Megérkezett a Tünderujjak júliusi száma, pompás tartalommal 60-lejért portómentesen küldi: a Brassói Lapok Könyvosztálya. S. 3

Bélyeget cserélnek Ausztria Csehszlovákia, Jugoszlávia, Francia és Olaszországban lakó bélyeggyűjtőkkel. József Domokos tanító Románia, Brasó Cankalja 23 E. 414

Különlegesség Désen. Cseh Lajos bogdájában kintő Steinger bor érkezett és beszüccel Kolharsz-féle sültkolbász. E. 673

Készruhákat, kötényeket, fehérneműket, harisnyákat, rövidárut és minden egyéb szakmabeli cikket legolcsóbb áron Hosszu-u. 47 alatt a Polgári Áruházban szerezhet be. E. 563

Biztos garancia mellett keresünk 4-500.000 lejes kölcsönt Cím a kiadóhivatalban. 7689

Caolin és Mangánérczet a legfinomabb őrölt állapotban szállít és mintát díjtalanul küld Reich József, Frg. Lapus. 7691

Jóhírű

falusi malom

megfelelő helyiséggel rendelkező kaucióképes lisztbizományosokat

keres Timişoarán, a bányavárosokban és Erdély egyéb kereskedelmi központjaiban. Részletes ajánlatokat „Versenyképes” jellegre Fehér Olga hirdetési irodája továbbítja Timişoara, Str. Miron Costiu 5.

Pinom

2-4 középiskolát végzett fiú nyomdász tanulókat felvétetik a Brassói Lapok nyomdájába.

Pinom füstölt és paprika-szalonna legolcsóbb napi áron kapható. Viszonylatosítottok tekintélyes kedvezményben részesülnek. 7698

WITTING FERENC, Huscsarnok 20. szám

Első vasszerkezet gyár műkovácsokat keres, és pedig megbízható művezetőt, továbbá mestert a drótsövény osztályhoz. Ajánlatokat „H. 638” jellegre RUDOLF MOSSE S. A. Bucureşti, Calea Victoriei 31 sz. alá küldendők.

Gróli Monte Cristo

Duma s világhírű alkotása, a legizgalmasabb regény, az irodalom elismert remekműve

megjelen

könyv-

alakban

1000 oldalon, 50 képpel, tartós felvásztás kötésben.

Ára csak 160 -- lei

Kapható a

Brassói Lapok

Könyvosztályában

Brassó, Ferdinand-király (vált Rezső) körút 6. sz.

Vidékre 160 lej beküldése ellenében ajánlva, portómentesen küldjük.

Keresek a Belvárosban szept. 1-ére 2-3 szobás modern lakást. Cím a kiadóban.

Szörmeárut hitelre

Mérlegelve a mai nehéz gazdasági viszonyokat, továbbá arravaló tekintettel, hogy igen tisztelt vevőikörömnek a bevásárlásokat lehetővé tegyem, elhatároztam, hogy szigorúan szolid áraink változatlan fenntartásával szörmeárutaimat hitelképes egyéneknek részletfizetésre is adom. — Rókákat festünk garancia mellett minden színre **E. 380.**

ROSENBERG SIMON (Ujonán épült ház)

Előnyös ár! szűcs és szörmeárutához Brassó, Kapu-u. 42.

Dus választék! Szolid kiszolgálás! Kérje ajánlatomat!

Keresünk erdei százmillió lej értékig!!

Külföldi pénzcsoport megbízásából, vonathoz közel fekvő, nem nagyon hegyes vidéken, GALATI-hoz gravitáló

Fenyő (Fichte és Tanne) főlgy és bükk

50-100 éves nagy erdőt keresünk.

Komoly részletes térképpel ellátott ajánlatokat kérünk.

Nagy iparvállalatok részére külföldi

AMORTIZÁTIÓS KÖLCSÖNT KÖZVETITÜNK.

„Union” bankház, Timişoara,

I. Str. D. Alexandri 8.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidálatának körforgógépén. — Braşov-Brassó.